

het eigen oog omhoog durf slaan en zeggen: «De Heere kent de Zijnen, Hij zal mij recht doen».

Deze woorden moesten weerklinken vinden in het hart van het Calvinistische volk: het verstond die taal van het geloof, der kinderlijke overgave. Het beaamde ze ten volke.

En nu het afscheid:

Vaarwel, mijn «arme schapen», al zijt gij nu in grooten nood, als een herder zal ik een wakend oog op u houden. Wees er van verzekerd, dat ik niet stil zal zitten.

Blijft op den Heere vertrouwen. Houdt u dicht bij zijn Woord. Leef gelijk het Christenen beaamt. «Sal hier haest zijn gheden».

Onschatbaar is vooral deze laatste trek.

Oranje vleit zijne mannen niet met glorie, noch belooft hem de voldoening der wrede op hun tyrant; enkel wat voor hem selven het hoogste en het heerlijkste is, wenscht hij hun als hun deel toe: «een eeuwigh ryck».

Als van een randschrift meent de dichter nog het lied te moeten voorlezen.

Ernstig luidt het als een zuiveringsdeed:

Voor het aangezicht Gods belijdt ik plechtig, dat ik te geener tijd mijn wetigen vorst, den koning van Spanje, gemaacht heb.

Er is slechts één drijfveer, die mij tot handelen beweegt.

Ik heb God den Heere, den Koning der Koningen, meer maaken gehoorzaamt dan de menschen en dat is recht in Zijn oog.

Zonderling krijgslid, zal wel nooit gezongen zijn. Geen hartstocht, hoe edel ook geacht, wordt hier te hulp geroepen, niet dan lijdzaamheid hier gepredikt. Aangespoord wordt tot dulden en — gebod.

Voor den hemel te leven, op den hemel te hebben is de eenige leus, te weten: niet in riekdommen, maar in gezonden, in Calvinistischen zin: Gods cere het een-en-al.

Onpractischer kan het al niet?

Hier is gehoorzaamheid aan het gebod Gods: «Zoek eerst het Koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid en al deze dingen zullen u toegeworpen worden».

Velen zullen zeggen, dat zij deze dingen niet verstaan.

En Calvinist erkent, dat niet dan «heilige verwondering» in hem is, bij de gedachte, dat juist hij «een geproefde en uitverkoren» zou zijn, neen ja.

En ook hij wenscht niet zo fröh genoege is om vatbaar te zijn voor idealisme, erkent, schoon hij zich misleiden van verre houdt, dat hier een mysterie is, dat tot eerbied stemt.

En wel d'r en uitgebleeid moet de ziel zijn, die hier enkel nog een teken van leven weet te geven door een wilden schaterlach of een kil schouderophalen.

Toch valt hier iets ter verduidelijking te zeggen, dat, dunkt ons, zelfs de «mathematicus» zal verstaan.

Immers dit Wie ergens op aarde den «hemel» in een symbol of persoon of leus vertegenwoordigt, of wel van den voortgang der menschheid «een hemel op aarde» wendt, hij kan zijn «overvloedig» vaderland niet waarachtig liefhebben. Hij zal in nood en dood niet ten bloede weerstaan. Waarom zou hij ook?

Dit zal hij slechts, die «staat» in het geloof aan de beschikking en de verkering Gods, wetende dat hem niets «bij geval» overkomt, maar geloovende, dat alle dingen geschieden «bij des Vaders welbehagen». Hem is het *Willelmus* dan ook ernst, het is hem een *levenswijze*, zoowel een «wereldlijk» als een «geestelijk» lied.

Is dit niet kostelijk, en brengt zulk een parafraze u dit lied uit de diepte, dit Calvinistisch *ex profundi*, niet nader aan het hart?

daardoor gedurende den winter in de bediening des Woords te kunnen voorzien. De Classis stant de gevraagde som toe, maar besluit tevens voor die kerk op de Particuliere Synode van het volgende jaar f 50 te vragen uit de kas voor Hulpbehoevende kerken.

Maartensdijk vraagt hulp voor den dienst des Woords en de catechisatie. Door den consulens zal hierin zooveel mogelijk worden voorzien.

Tot consulens van Maartensdijk wordt aangegeven: Dr. A. M. Donner; van Soet Dr. A. van der Sluis; van Renswoude Dr. Los en van N. Loosdrecht Dr. J. Dijk.

Met het oog op een mogelijk praeparatoir examen op de volgende Classicale vergadering worden de examen-vakken aldus verdeeld: Exegese O. T. Dr. W. den Hengst; Exegese N. T. Dr. A. M. Donner; Leerstellinge Godgeleerdheid Dr. G. van Goor; terwijl Dr. A. van der Sluis een tekst zal opgeven voor een te houden predikatie.

De Gereformeerde kerken te Bunschoten A en B zullen de volgende vergadering sameroepen tegen den Dinsdag in Januari '98.

Na dankgebed door den assessor sluit de praeses deze vergadering.

De Gereformeerde Kerk.

BEROEPEN: Marken, D. Ringnalda, te Oudshoorn. — Westmaas, W. Bosch, te Vrijhoeven-Kapel. — AANGENOMEN: Oudgeloof (Z. Holl.), A. La Ruijs, te Serooskerke (Walch.) — Nes en Wierum (cl. Dokkum, E. Trom, cand. — BEDANKT: Fijnart c. a., (N. Brab.), G. de Braal, te Oosterbeek. — Pietershuren c. a., (Gron.), J. H. Koers, te Kockengen (Utr.) — Esinge (Gron.) A. S. Schaafsma, te Boornbergum c. a., — Dokkum A. W. Fokkens, te Stadskanaal. — Arnhem, Kammerik en Geldermalsen, A. L. Ruijs, te Serooskerke (Walch.) — Assen, J. Breukelaar, te Bodegraven.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Donsburg, Chr. J. Jansz, te Renkum en Heelrum. — Oosternieland en Oldenijl, P. van Binnendijk, te Obergum. — Parrega c. a., (cl. Sneek), J. Oosterhuis, te Suawoude. — Grevendijk, J. A. van Tuinen, te Nijkerk (Fr.) — Vrouwepolder (Walch.), J. Hoelstra, te Heeren. — St. Analand (Zeel.), W. J. M. Engelberts, te Bergschenhoek. — Haasten, A. J. Loois, te Delstadvan. — Zandweer, N. Westendorp Boersma, cand. — Molkenwerum (toez.), J. Polhuys, cand. te Ede (cl. Arnhem), «Heeren» (Zeel.), J. B. van der Ende, te Ede. — Huijse, W. Soel, te Aalsum. — Dordrecht, J. F. de Klerk, te Charles c. a., — Orne, H. van Griethuysen, te Oostervolde. — Grollo, H. Huijzinga, te Ede. — AANGENOMEN: Westerlee c. a., R. Vorenkamp, te Zuidvolde. — Burgard en Hichtum, N. W. Wolms, te Ternaard. — Valkenswaard, L. D. G. Krol, te Weidum. — Simonshaven en Biert, J. de Hoog, cand. — Recuwijk, L. Oostum, cand. te Utrecht. — Uithuizermeeden, N. de Jong, te Engwierum. — Bourse, J. H. Ledebor, cand. — BEDANKT: Herkingen, C. Waardenburg Sz., te Goedereede. — Varzeveld, A. Schouten, te Wamel bij Tiel. — Elburg, H. A. Heijer, te Lienden (bij Tiel). — Oudorp, op Flakken, D. Boonstra, te Ouderkerk a/d IJssel. — Holijloot (cl. Edam), L. A. Rademaker, cand. te «Gravenhage». — St. Laurens c. a., (bij Middelburg) B. M. Mantz, te Baarnbrugge (Utr.) — Oudendijk, M. J. F. Schoonfeld, cand. — Wognum, C. J. Niemeyer, te Tjallingerveld c. a., — Molkenwerum en Garsthuizen, G. van Die, cand. — Wierp, F. G. Moetan, te Heerme. — Woudsend, N. de Jong, te Engwierum. — Schoonoord, J. Polhuys, cand. — IJten, F. W. C. L. Schulte, te Cothen. — Nieuw-Berland en Wilhelmstad (gem. Kattendijke), J. H. Ledebor, cand. — Trum, J. Hoekstra, te Heeren. — Middelle c. a., J. de Hoog, cand. te Dordrecht.

Onder vriendelijke dankbetuiging aan zoovele geabonneerden, die de Administratie der verschuldigde abonnementsgelden over het afgelopen kwartaal toezonden, neem ik de vrijheid hen, die dit nog niet deden, nogmaals aan mijn verzoek te herinneren, om zulks alsnog vóór of op den 20sten dezer te doen.

De abonnementsprijs is voor «De Heraut» f 120 per kwartaal.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan terstond bericht gezonden, dat tevens tot quantitie strekt.

J. A. WORMSER, Directeur-uitgever.

Amsterdam, Oct. 1897.

LEZINGEN.

Van allerlei Vereenigingen ontvang ik week aan week aanzien, om in den loop van dezen winter conferenties, meetings of lezingen te komen houden. Mag ik, om teverstoringen te voorkomen, daarom bij advertentie mededeelen, dat mijn velerlei bezigheden, nu ook het IJmaatschap der Kamer op zoo aanmerkelijk doet van mijn tijd heeling legt, het mij volstrekt onmogelijk maken, mij, al ware het ook zelfs maar voor een enkele lezing, beschikbaar te stellen.

Dr. A. KUYPER.

AMSTERDAM, 11 Oct. 1897.

EEN JONGMENSCH.

lid der Geref. kerk, bekend met Boekhouden, Administratie en Correctie, zag zich gaarne geplaatst op een Handelskantoor; of op het Bureau eener Drukkerij of bij de Administratie van een Antirevol. blad.

Br. franco, lett. P., Bureau van de Heraut.

Verklaring van den

Heidelbergschen Catechismus

DOOR

E. L. MEINDERS,

Herder en Lector bij de ware Gereformeerde Gemeente te South-Holland III (Amerika).

2 deelen in linen banden, met portret van den schrijver, f 4.25.

Amsterdam, Pretoria.

BOEKHANDEL

VOORREKEN

HÖVEKER & WORMSER.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.

DAM 15—17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden A DEPOSITO 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

VRIJE UNIVERSITEIT.

De Jaarlijkse Bidstond voor de Vrije Universiteit, zal, zoo de Heere wil, gehouden worden op **DINSDAG 19 OCTOBER e. k.**, des avonds te half acht uur in de **KEIZERSGRACHTKERK.**

Voorganger de WelEerw. Heer J. C. SIKKEL, Predikant te «Gravenhage.

Allen die belijden dat ook op het gebied der wetenschap de vrees des Heeren alleen het beginsel der wijsheid is, worden dringend uitgenodigd om deze BIDSTOND bij te wonen.

Namens het Locaal-Comité «Amsterdam» der Vrije Universiteit,

H. POWELS, Voorzitter.

G. H. A. GROSHEDDE, Secretaris.

Voor Heeren Directeuren, Curatoren, Professoren en hunne Dames en voor Heeren Studenten worden op de onderste gaanderij tegenover den praetorium plaats gereserveerd.

Heden verscheen bij de Firma G. J. REITS, te Groningen:

De IJde Druk van:

H. DE COCK, Handleiding,

ten gebruike van hen, die onderwezen worden in het

KORT BEGRIIP DER CHRISTELIJKE RELIGIE.

H. H. Predikanten wordt, op aanvraag, gaarne een present-exempl. ter kennismaking toegezonden.

Koloniale-Werving.

HANDGELD f 200.-- (twee honderd gulden),

bij het aangaan van een vrijwillige verbintenis voor ZES jaren, en voor ingelijden bij de Nationale Militie, met onbepaald verlof of in werkelijken dienst, bij het aangaan van een verbintenis om TWEE JAREN gedatacheerd te worden naar Oost-Indië.

Aanbrenggeld: TWINTIG GULDEN.

Men meldt zich aan:

Vrijwilligers en Militieplichtigen met onbepaald verlof, bij den Commandant van het Koloniaal Verlofdepot te Harderwijk of bij een der plaatselijke of Garnizoens-Commandanten; Militieplichtigen, onder de wapenen, tot hun onmiddellijken chef.

VERSCHENEN:

Eenige Schetsen

voor een geschiedenis van

DE TREKBOEREN

te ST. JANUARIO HUMPATA.

Distriet MOSSAMBEDES, ANGOLA, Westkust van Z.-A.

DOOR

DS. D. POSTMA, te Rustenburg.

Met 12 platen en portretten. Prijs f 1.90.

Amsterdam, Pretoria.

BOEKHANDEL

VOORREKEN

HÖVEKER & WORMSER.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributie:

Door den heer P. Adriaanse te Helder f 21.50; door den heer G. W. Nederbragt te Velp f 82.25; door den heer L. Wichers te Vollenhove f 20.25; van M. te U. f 2.50; door het Locaal Comité te Amsterdam f 1400; door den heer W. Wolzak Gm. te Alkmaar f 61; door den heer G. Hoppe te Vreeland f 29.50.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit).

Van de Geref. kerk te Assen f 24.14; van idem te Smilde B. f 1.48; van idem te Een f 2.15; van idem te Norg f 2.25; van idem te Appelscha f 3.43; van idem te Hantwerijk f 3.68; van idem te Vries f 3.65; van idem te Smilde A f 7; van idem te Borger f 3.04; van idem te Gasselternijveen f 8.

Aan Schenkingen:

Gevoonden in de collecte van de Geref. kerk te Gooz f 3.50; door de Adm. van de Standaard f 0.50; door Dr. J. Hania uit de busjes te Oosterbierum f 15.

Voor het Studiefonds:

Door Dr. P. van Son, van V en Z f 50; door den heer Joh. Krap 43e storting van de 1/2 Stuur. Vereeniging te «Gravenhage» f 100; door Dr. J. Hania uit de busjes te Oosterbierum f 5.

Voor de Bibliotheek:

Van Prof. P. Biesterveld te Kampen: Het hooge belang der ambtelijke vakken (1894); Andreas Hyperius (1836); Calvin als Bedienaar des Woords (1897). Van N. N.: Mel, Leste woorden der Stervenden (1727).

S. J. SEEFAT, Hilversum. Penningmeester.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ Amsterdam.

IS VERSCHENEN:

Calvin als Bedienaar des Woords,

DOOR

P. BIESTERVELD,

Hoogleraar aan de Theol. School te Kampen.

Prijs f 1.75.

Kampen. J. H. BOS.

Verschenen bij den Uitgever W. KIRCHNER, Rozengracht 55, Amsterdam:

Daniël Landsmann.

Een getuige uit Israël.

UIT HET DUITSC

DOOR

DS. E. KROPVELD.

Prijs f 0.35.

ENCYCLOPÆDIE

DER

Heilige Godgeleerdheid,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Drie Deelen, ingenaald f 18.75; in drie halfe-deelen banden f 21.25. Looze banden per stuk f 1.—.

Amsterdam, Pretoria.

BOEKHANDEL

VOORREKEN

HÖVEKER & WORMSER.

Dit blad was bijdragen van dit blad betref aan den Uitgever Inzendingen kunnen voor b

Van de

De «gemeen» eischt nadere t gelijk de Hei zaak, zijn bet op treedt als ook «geestelij» dit karakter dat oordeel, het vol telijke rechter poorte der ge doordien zich maar alleen dat swereldlijken t men. En hier vallen voor ee alsdan ter we liog te vinden v wezenlijk recht de rechtspraak, had bij de R mede nu wille 1°, dat alle g aarde een gem dat de ontwik Romeinen deze rijkste ontwikke

Oas mensche verordineerde ei door, dat het lichamelijke, schen deze tw de ziel het li lichaam de ziel niet dus orga geestelijke moet ding bestellen. er tweerlei krach zijn, eenzijdig v vinden in dea st krachten van b dus naar deze Sc reld der mensche zichtbare orde, d wijze gehandhaa scheid tusschen dierenwereld, en tenrij en de an de dierenwereld onzichtbare maac eigen leven va te redden, den eieren doet bro vaak beschaam instinct, d. w. z. het dier, die doe en er, in werkt. orde in de same en zinnenlust. I scheurt, en alle scheurt te word de zachtere aar vloeiels is van n zoo verdringt i plant de ander het voedsel v sluipst de woeke de kracht uit doorn de wecker slister en volstr nische natuur d op zijde. Opte krachten bepaler zijn. Alleen bij vindt ge een onz die uit de natu opkomt, en een die resultaat is v

Dat was dan d ding. Zou Eva d factor laten hee en zijn ordinari overwicht geven van den lust der nen? Haar val omkeeren van de teljke factor bo factor zegreverde over, en de hee felijke over. N de aard en de uitgeput. Er w ook het zwichten factoren voor de Maar voor het houdt, is het g op de omkeker van den val de baren factoren in over elkanter kw Toen nu het veelheid van pe